

Un crit unànime

Ja ho sabem, que són legió els mots catalans que tenen una síl·laba de menys que els corresponents del castellà. Mots com ara gat, sublim, complex, manner, pedagog, facinerós, interpret i astrònom es diferencien, essencialment, dels del castellà, perquè aquests compten amb una síl·laba més, representada per una simple vocal àtona. Però aquest fet no es pot erigir en regla absoluta, ni de bon tros. A més dels nombrosos noms i adjectius del gènere femení acabats en a àtona, no escassegen, en català, els del masculí que acaben en vocal no accentuada i que tenen, per tant, el mateix nombre de síl·labes que els del castellà, si és que es corresponen. I, per consegüent, voler obtenir les formes catalanes d'alguns d'aquests mots pel procediment de suprimir-ne sistemàticament la vocal final, representa incórrer, més d'un cop, en errors que caldria evitar.

Llegim, així, sovint, formes com «unànim» i «equànim»: «un crit "unànim" demanant l'amnistia» o «un informe "equànim" sobre la situació». Les formes correctes, però, són unànime i equànime, així com exànime, longànime i pusil·lànime, totes elles vàlides tant per al masculí com per al femení.

Cal fer, a més, un advertiment sobre la correcta pronunciació de mots com ara unànime i equànime. Potser la manera més exacta de fer-ho és dient que s'ha de pronunciar la e final d'aquests adjectius amb el mateix so amb què es pronuncia la e final d'aquests adjectius amb el mateix so amb què es pronuncia la e final d'altres adjectius com ara tendre, amable, notable, directe, lliure, salvatge, aspre, agre i magre. I dir, potser, de passada, que l'advertiment és extensiu a altres mots de la mateixa classe, com ara terrestre, lacustre, enorme, equestre, bilingüe, múltiple i fúnebre, sovint mal pronunciat a causa del seu origen culte —no popular— i d'una lectura defectuosa.

ALBERT JANE